

AB ve Komşu Ülkelerdeki Hükümetlere ve Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Uygulayıcılarına Afganistan'dan Gelen Mülteciler Hakkında Açık Çağrı

Ruh sağlığı ve psikososyal destek çalışanları ve insan hakları aktivistleri olarak, Mülteciler ve Göçmenlerin Ruh Sağlığı Konsorsiyumu (CoReMH) üyeleri, Afgan sakinlerinin ve yerinden edilmiş Afganların güvenliği, haysiyeti, akıl sağlığı ve esenliği için en derin endişelerini dile getirmektedir. Uluslararası toplumun gözleri önünde yaşanan siyasi ve insani kriz, ülkelere sığınan Afgan uyrukluların ve sakinlerinin kaçmakta olduğu tehlikeleri, zulümleri ve insan hakları ihlallerini acı bir şekilde göstermektedir. Acılarının ve korkularının çoğu zaman tanınmaması ve uluslararası koruma talep etme hakkının reddedilmesi üzücü ve büyük bir adaletsizliktir. Afgan vatandaşları, 2018'den bu yana Avrupa'da en fazla uluslararası koruma arayan ikinci grup olmasına rağmen, AB ülkeleri arasında tanınma oranları en yüksek farklılıklarla karşı karşıyadır¹. Bu, olması gereken ortak bir sığınma sisteminin tutarsızlığını ve adaletsizliğini göstermektedir.

Aynı zamanda ve kısmen, AB sığınma sistemindeki kusurlar ve adaletsizliklerin bir sonucu olarak, refakatsiz küçükler, çocuklu aileler ve travmatik olaylarda hayatta kalanlar gibi savunmasız gruplar da dahil olmak üzere bilinmeyen sayıda Afgan, insan onurunu zedeleyen ve ruh sağlığı da dahil olmak üzere yaşamları ve sağlıkları için risk oluşturan tehlikeli, belirsiz koşullarda transit ülkelerde sıkışık kalmaktadır. Transit ülkeler ve topluluklar, koruma için kalıcı çözümler sunmanın yanı sıra yeterli yardım ve destek için yeterli kapasiteye sahip değildir. Bütün bunlar, hareket halindeki Afgan vatandaşlarının çektiği acıyı daha da arttırmakta, fiziksel ve zihinsel sağlıklarını olumsuz etkilemektedir. Menşe ülkelerindeki mevcut durum, tüm bu olumsuzluklara yalnızca, zorla geri gönderilme korkusu ve/veya geride kalan sevdiklerinin can ve güvenliğine ilişkin korku ve endişe eklemektedir. Yaşanan veya tanık olunan travmatik olayların etkisi, ele alınmadığı takdirde yıkıcı ve uzun vadeli olabilir.

Bu nedenle, AB üyesi ülkelerdeki ve komşu transit ülkelerdeki ulusal hükümetlerden ve karar vericilerden, hareket halindeki Afganlara yönelik haksız muameleyi değiştirmelerini ve şu anda Afgan vatandaşlarına ve kendi bölgelerinde bulunan mutad sakinlere koruma sağlamak için uluslararası ve bölgesel mülteci hukuku kapsamındaki tüm mekanizmaları kullanmalarını talep ediyoruz. Hükümetleri ve karar alıcıları, durumlarının zararlı istikrarsızlığını uzatmamaya ve geri göndermeme ilkelerine tam olarak uymaya çağırıyoruz. Sığınma talep etme hakkına saygı gösterilmeli ve tüm davalar uluslararası hukuka ve ortak bir sığınma sistemine göre adil bir şekilde değerlendirilmelidir. Aile bireylerinin yasal ve güvenli yollara çıkabilmesi için aile birleştirme prosedürlerinin tutarlı ve verimli bir şekilde yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Mültecilere ve göçmenlere ruh sağlığı ve psikososyal destek hizmetleri sağlama konusundaki uzmanlığımızdan ve deneyimimizden yararlanarak, yetkililere, ihtiyacı olan herkesin onurlu ve güvenli bir barınma olanağına erişimini en acil şekilde sağlamaları için çağrıda bulunuyoruz. Yetkilileri, ilgili nüfusun ruh sağlığı da dahil olmak üzere sosyal ve sağlık ihtiyaçlarını ele almak için ruh sağlığı ve psikososyal destek sağlayıcılarının yanı sıra diğer destek hizmetlerine erişim ve destek sağlamaya çağırıyoruz.

¹ <https://www.ecre.org/wp-content/uploads/2019/02/Policy-Note-17.pdf>

Ulusal ve uluslararası karar alıcıların, güvenli ve onurlu kabul koşulları ve ruh sağlığı ve psikososyal destek dahil bakım sağlanmasını içeren, gelecek aylarda ve yıllarda mültecilerin varışları için etkili yapılar ve mekanizmalar hazırlamasının gerekli olduğunu düşündük. Bu, hareket halindeki insanların ve ayrıca uzun süreli gerginlik ve stres yaşayan transit ülke topluluklarının sağlığı ve uzun vadeli iyilik hali için de kritik öneme sahiptir. Hem hareket halindeki insanların hem de yerel toplulukların ruh sağlığının ve iyilik halinin korunmasına katkıda bulunmaları için ruh sağlığı ve psikososyal destek uygulayıcılarına ve ilgili makamlara çağrıda bulunuyoruz.

Son olarak, AB üye devletlerinin ve komşu geçiş ülkelerinin hükümetlerini, gecikmeden, uzun vadeli koruma ve etkilenen nüfusların entegrasyonu için kalıcı bölgesel çözümleri müzakere etmeye çağırıyoruz. Bu çözümler insanlık ve zorla yerinden edilenlerle dayanışmanın yanı sıra AB ve transit ülkelerle dayanışma üzerine kurulmalıdır.

CoReMH Hakkında

Mülteci ve Göçmen Ruh Sağlığı Konsorsiyumu (CoReMH²), hareket halindeki insanlarla çalışan ruh sağlığı uzmanlarından oluşmaktadır. CoReMH'nin amacı, ruh sağlığı uzmanları ve uygulayıcılar arasında transit bağlamında uluslararası işbirliğini kolaylaştırmaktır. Endişe duyduğumuz kitleler mülteciler, göçmenler ve sığınmacılardır. AB dış sınırlarındaki Üye Devletler (MS) dahil olmak üzere yeni AB Göç ve İltica Paketi'nden en çok etkilenecek ülkeler (Bulgaristan, Hırvatistan, Yunanistan, Macaristan ve İtalya) yanı sıra onları çevreleyen ülkelere (Arnavutluk, Bosna-Hersek, Kosova, Sırbistan ve Türkiye) oluşan bir grup ruh sağlığı uzmanıyız. CoReMH 10 ülke ve 23 üyeden oluşmaktadır.

İletişim: coremh@psychosocialinnovation.net

İmzalayanların listesi:

1. ARCT – Arnavutluk Travma ve İşkence Rehabilitasyon Merkezi, Arnavutluk
2. ARM-BG – Mülteciler ve Göçmenler Derneği, Bulgaristan
3. Toplum Hizmetleri Merkezi, Bosna Hersek
4. CESIE, İtalya
5. Cordelia İşkence Mağdurlarının Rehabilitasyonu Vakfı, Macaristan
6. Yunan Mülteciler Forumu, Yunanistan
7. İnsan Hakları 360, Yunanistan
8. KRCT – Kosova İşkence Mağdurları Rehabilitasyon Merkezi, Kosova
9. Mavi Kalem, Türkiye
10. Dünya Doktorları Belçika, Bosna Hersek
11. MSYD- Mülteciler ve Sığınmacılarla Yardımlaşma Dayanışma ve Destekleme Derneği, Türkiye
12. Psikososyal İnovasyon Ağı, Sırbistan
13. Stres ve Travma için Rehabilitasyon Merkezi, Hırvatistan
14. Mülteci Travma Girişimi, Yunanistan

² <https://www.facebook.com/consortium.coremh>

³ This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

15. SCS Aelle Il Punto Onlus, İtalya
16. Psikolojik Yardım Derneği, Hırvatistan
17. Őimdi Dayanışma, Yunanistan
18. Syn-Eirmos STK, Yunanistan
19. ZEUXIS, Yunanistan